

компанії, які опанують цю синергію, зможуть не просто адаптуватися до змін, а й створювати нові стандарти управління, підвищуючи операційну ефективність, і підсилюючи те, що робить нас унікальними — людяність, яка лежить в основі будь-якої успішної команди.

Список використаних джерел:

1. Гоулман Д. *Емоційний інтелект*. — К.: Віват, 2018. — 512 с.
2. Музиченко Т. О., Скорба О. А., Шевчук А. А. (2023). *Штучний інтелект як засіб оптимізації бізнес-процесів в електронній комерції*.
3. Таранич А., Пелехацький Д. (2024). *Використання штучного інтелекту в процесах стратегічного управління підприємствами*.
4. Deloitte (2023). *Global Human Capital Trends: The Rise of the Social Enterprise in Digital Era*. Deloitte University Press.
5. Gartner. (2023). *Top Strategic Technology Trends for 2025*.
6. IDC. *Глобальні витрати на AI: прогноз 2025*. — 2024.
7. McKinsey & Company. (2023). *The State of AI in 2023: Generative AI's Breakout Year*.
8. World Economic Forum. *Майбутнє роботи 2023*. — 2023.

УДК 621.9:331.5:338.2

Редьква О.З.,

кандидат економічних наук,

доцент кафедри менеджменту та адміністрування,

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

**ТРАНСФОРМАЦІЯ РИНКУ ПРАЦІ У МАШИНОБУДУВАННІ:
ВИКЛИКИ ТА МОЖЛИВОСТІ**

У сучасних умовах економіки, заснованої на знаннях, машинобудівна галузь стикається з низкою викликів, пов'язаних із підготовкою кваліфікованих кадрів. Світові тенденції вказують на необхідність підвищення кваліфікації працівників машинобудівної галузі, оскільки сучасне виробництво дедалі більше орієнтується на високотехнологічні рішення та інновації. Водночас війна спричинила масштабні руйнування ключових машинобудівних підприємств, розташованих на сході та півдні України. Це призвело до їхньої релокації, зміни географії виробництва та підвищення вимог до професійних компетенцій працівників. Таким чином, питання забезпечення машинобудівної галузі кваліфікованими кадрами є не лише актуальним, а й стратегічно важливим для сталого економічного розвитку.

Для підвищення ефективності виробництва машин і обладнання необхідна висока гнучкість, що включає оптимальне використання як матеріальних, так і

людських ресурсів. У майбутньому ринок праці характеризуватиметься частими змінами професій та посад, короткостроковим працевлаштуванням із тенденцією до навчання та підвищення кваліфікації.

Одними з ключових чинників, що визначатимуть розвиток робочої сили для машинобудівної галузі, будуть система освіти, ринок праці та розвиток технологій. Зокрема, система освіти залежатиме від демографічних змін, що впливатимуть на кількість працездатного населення. Важливу роль відіграватимуть технологічні інновації, що визначатимуть потребу у висококваліфікованих спеціалістах, а також економічні та політико-правові аспекти, що впливатимуть на фінансування системи підготовки кадрів, правові норми та ринкову конкуренцію.

Урахування зазначених факторів дозволяє сформуванати можливі сценарії розвитку робочої сили в машинобудівній галузі. Найоптимістичнішим є сценарій "Стрибок цивілізації", який передбачає сприятливий розвиток усіх ключових факторів. У цьому випадку машинобудівна галузь динамічно розвивається завдяки впровадженню інновацій, фінансовій підтримці з боку держави, а також зростанню інтересу до технічних спеціальностей. Це сприятиме створенню нових робочих місць, зростанню зайнятості та підвищенню кваліфікації кадрів.

Більш реалістичним виглядає сценарій "Жорстких адаптацій", який передбачає поступове економічне зростання за умов ефективного використання структурних фондів і державної підтримки. Відбуватиметься реформування освітньої системи, проте воно буде повільним і частковим. Потреба в кадрах у сфері освоєння нових технологій залишатиметься високою, проте зростатиме частка іммігрантів у виробничому процесі.

Сценарій "Стабільного розвитку" передбачає вибірковий розвиток машинобудівної галузі з фокусом на окремі напрями. Інтеграційні процеси послаблюватимуться, що ускладнюватиме доступ до кваліфікованих працівників. Освітня система реформуватиметься частково, а зростання зайнятості буде обмеженим, що знижуватиме конкурентоспроможність галузі як на національному так і міжнародному ринках.

Таким чином, розвиток робочої сили в машинобудівній галузі залежатиме від комплексного поєднання соціальних, економічних, технологічних та правових факторів. Вибір конкретного сценарію розвитку визначатиметься ефективністю реалізації державної політики, рівнем інноваційної активності та динамікою глобального ринку.